

- Ориентационен развоен скрининг во секојдневното работење на превентивните тимови од регионот и улогата на патронажната служба

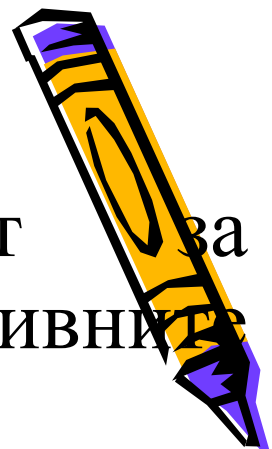
Проф.Др.Гордана Панова

ФМН-ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ-ШТИП

❖ РАЗВОЕН СКРИНИНГ

- ❖ Развојниот скрининг е наменет за секојдневното работење на превентивните тимови.
- ❖ Временските интервали одговараат на времето (возраста на задолжителните систематски прегледи на доенчињата и малите деца).
- ❖ Скринингот е составен од основни показатели на нормален развој и некои знаци на отстапување во развојот за соодветна возраст на детето, направен е по личен избор на презентерот.

❖ РАЗВОЕН СКРИНИНГ

❖ Представува акцесорен елемент во проверката на очекуваните постигнувања на детето

во одредена возраст.

❖ Основната цел е грубо да ги селектира суспектните деца во отстапување во развојот, односно оние деца кои бараат понатамошна медицинска, психолошка или дефектолошка помош.

1-ви месец

ПОКАЗАТЕЛИ НА НОРМАЛЕН РАЗВОЈ

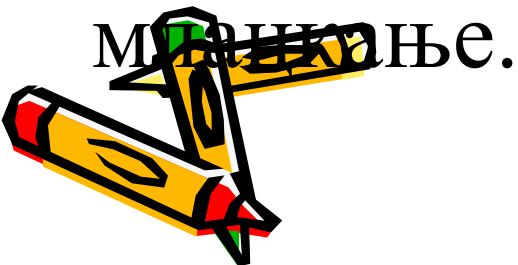
- Спонтано смеење
- На звук ја менува активноста, на светло трепка
- Дланки стегнати
- Предмет ставен на дланка цврсто го држи
- Нозете собрани кога се придржува под пазуви
- Општа положба на флексија
- Симетрија на изгледот и пасивни движења на екстремитетите

ЗНАЦИ ЗА ОТСТАПУВАЊЕ ВО РАЗВОЈОТ

- Изразено млитаво или круто,
- Главата наведната постојано на една страна,
- Намуртен израз на лицето,
- Необичен изглед,
- Невообичаено голем или мал обем на главата во однос на телесната тежина,
- Брзо движење на јазикот и мигање.

во 3-ти месец од животот

ПОКАЗАТЕЛИ НА НОРМАЛНИОТ РАЗВОЈ

-Воспоставува контакт со насмевка и гукање,

- Се врти и реагира на говорот околу него,
- Манифестира радост на пријатни емоции,
- Со движење на очите и главата ги фиксира и најситните предмети околу него,
- Постојано си ги гледа и разгледува рацете,
- Дланките му се отворени а

знае и да држе предмети,

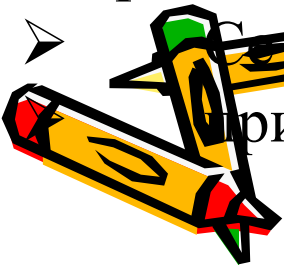
Леже на стомакот и се

потпира на подлактиците,

Може да ја држе главата во

исправена положба,

- Се јавуваат и некои примитивни рефлекси.

во 3-ти месец од животот

ЗНАЦИ ЗА ОТСТАПУВАЊЕ ВО РАЗВОЈОТ

- Спие и зема храна без ред и тешко заспива,
- Му изостанува реакција на звук и светло,
- Му изостанува насмевка и гукање, и слободно мафтање на рацете,
- Симптоми на тага и страв,
- Без причини се затресува.

Во 6-месец од животот ПОКАЗАТЕЛИ НА НОРМАЛНИОТ РА

- Детето гука повторувајќи слогови (брбори, ма-ма, та, та, ба-ба),
 - Ја разликува својата мајка од другите
- Во домот,
- Го одредува правецот на звукот,
 - Фиксира со двете очи и следи во лак од 180*
 - Рацете му се сосема отворени,
 - Пренесува предмети од рака на рака,
 - Може да лежи на стомак, и се потпира на испружени раце, може и да се превртува на грб,
 - Во исправена положба може да ја носи сопствената тежина и се одбива од подлогата,
 - Може да седе со поддршка.

Во 6-месец од животот

ЗНАЦИ ЗА ОТСТАПУВАЊЕ ВО РАЗВОЈОТ

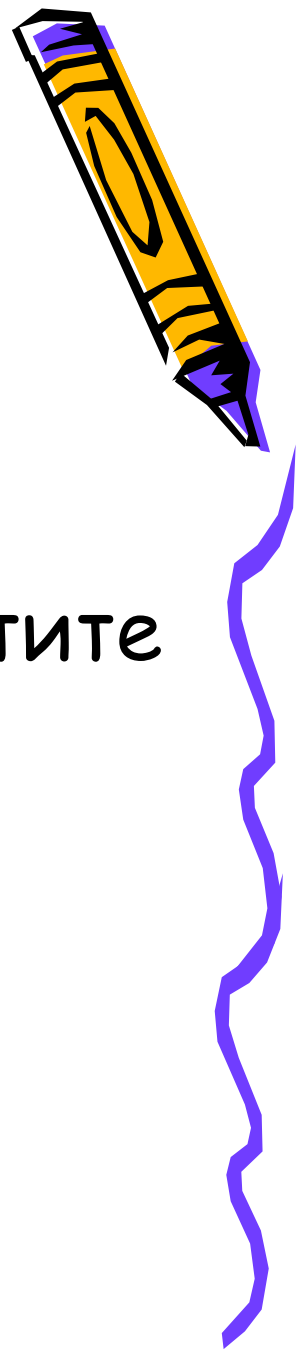
- Асиметрична положба на телото,
- Палецот е свиткан кон дланката,
- Незаинтересирано или претерано раздразливо.
- Мимиките се отсутни, погледот му е празен,
- Движењата му се спори, ретки и некомплетни,
- Вниманието му е напълно згаснато,
- Не покажува голем интерес кон звучни и светлечки играчки.

Во 9-месец од животот ПОКАЗАТЕЛИ НА НОРМАЛНИОТ РАЗВОЈ

- Се обраќа и реагира на своето име,
- Имитира звуци,
- Игра игри(криенка).
- Реагира на познати зборови,
- За прв пат се појавува и збор со значење,
- Може да игра со предмети, удирајќи ги,
- Фаќа со палецот и показалецот,
- Може да седе самостално, ступи со придржување,
- Ползи, Може да се тркала.

- Во 9-месец од животот
- **ЗНАЦИ ЗА ОТСТАПУВАЊЕ ВО РАЗВОЈОТ**
- Шаките постојано се затворени
- Неспретно и грубо ги фаќа предметите
- Исправено не цупка со нозете
- Ги притиска очите со раце
- Страбизам
-

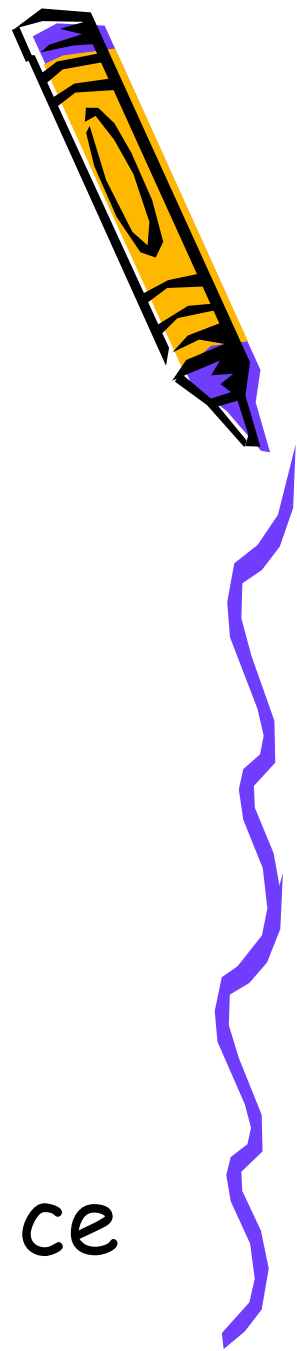
- 12-ти месец

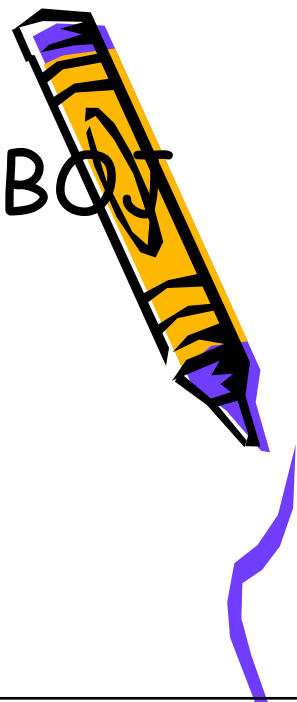
ПОКАЗАТЕЛИ НА НОРМАЛНИОТ РАЗВОЈ

- На барање ја подава играчката
- Имитира одредени движења и
- гестови (па-па, кашлање и сл.)
- Вокализира еден до три збора со
- значење
- Детето се весели во играта со
- родителите
- Играчки со средна големина ги гледа на 3 метри
- Се држава само придржувајќи се за предмет
- Оди ако се придржува за една или ги прави првите чекори

- 12-ти месец
- ЗНАЦИ ЗА ОТСТАПУВАЊЕ ВО РАЗВОЈОТ
- Ја криви главата кога фиксира предмет
- Рамнодушно е кон слаби звуци и музика
- Незаинтересирано за лицата од околината
- Не реагира кога мајката ќе се оддалечи

- 18-ти месец

ПОКАЗАТЕЛИ НА НОРМАЛНИ ОТРАЗВОЈ

- Извршува прости вербални наредби
- Ги имитира возрасните
- Манифестира љубомора
- Зборува осум и повеќе збора

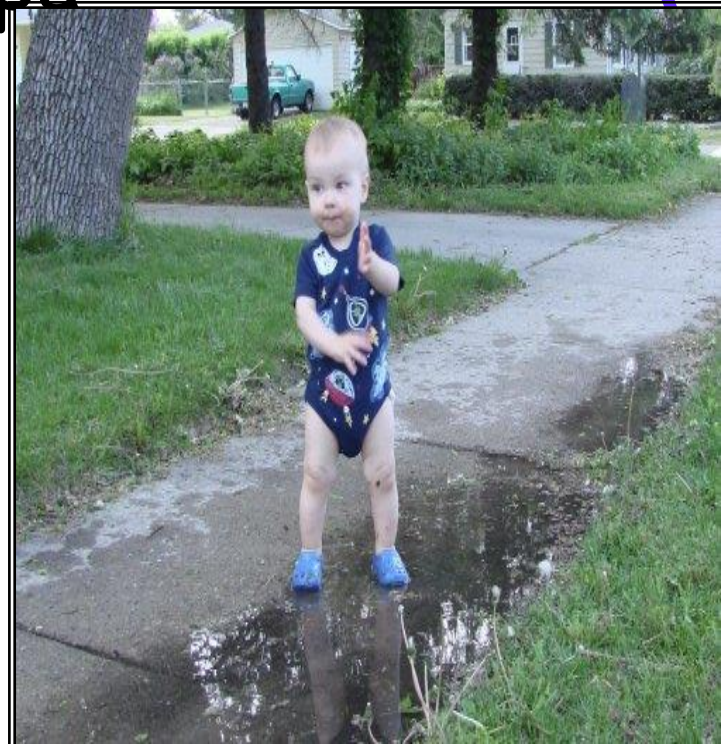
со значење

- Оди доста сигурно
- Се качува и симнува по

скади со помош

- Оди бочно и назадечки

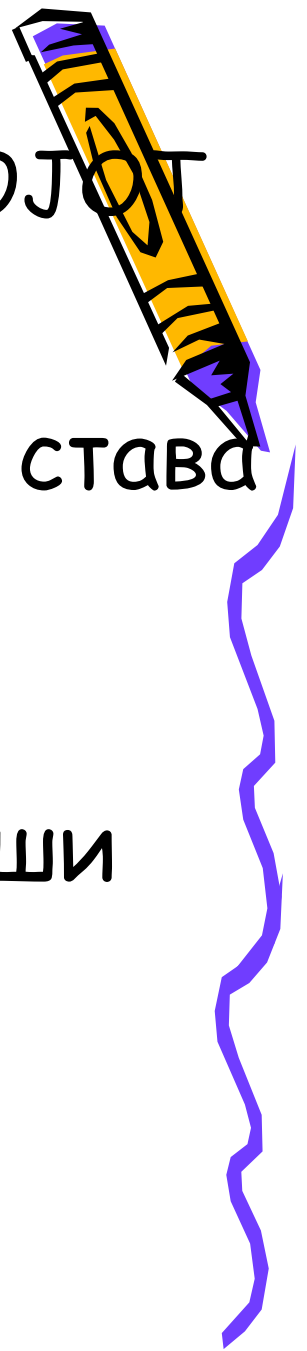
- Фрла и со нога турка топка

18-ти месец

ЗНАЦИ ЗА ОТСТАПУВАЊЕ ВО РАЗВОЈОТ

- Зголемено лачење на плунка
- Предметите не ги истражува, ги става во уста
- Има проблеми со спиењето
- Без причина се смее или се плаши
- Не зборува
- Не оди

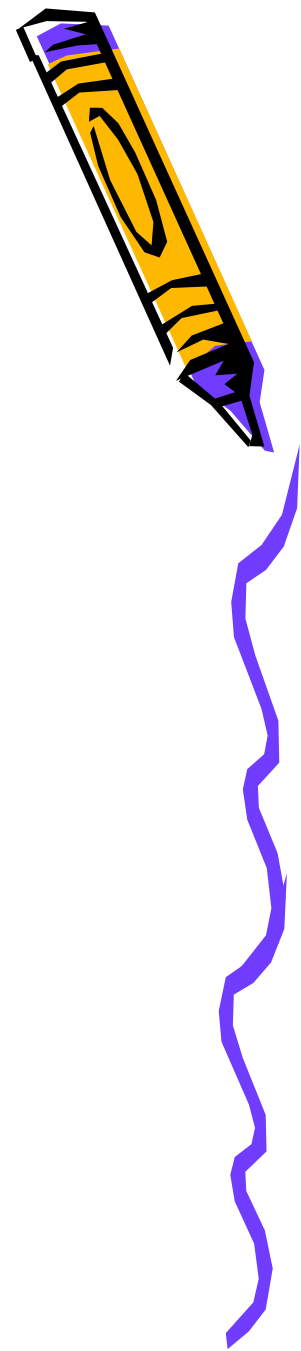

- 24-ти месец
- ПОКАЗАТЕЛИ НА НОРМАЛНИОТ РАЗВОЈ
- Пие само од чаша
- Се обидува да јаде само
- Заинтересирано е за врсниците
- Показува очи, нос и уста
(делови од тело)
- Разбира забрани
- Почнува да согледува опасности
- Трча
- Составува реченица од најмалку два збора со значење

- 24-ти месец
- ЗНАЦИ ЗА ОТСТАПУВАЊЕ ВО РАЗВОЈОТ
- Невешто фаќа
- Треперење на рацете
- Само се повредува, неосетливо на болка
- Говор дефицитарен
- Стереотипии
- Моменти на отсутност
- Тешко оди, некоординирано, често паѓа
-

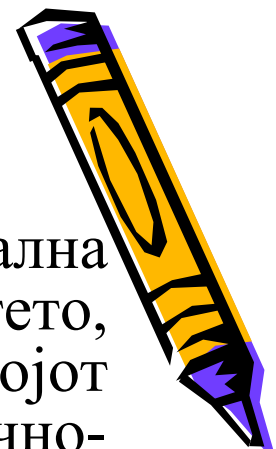
Денверски развоен тест

- ❖ Наменет за сите педијатри, доктори, медицински сестри и патронажна служба.
- ❖ На брз и едноставен начин служи како потсетник во секојдневната работа при следењето на развојот на сите деца со посебен акцент на деца родени со ризик и рано откривање на деца со пречки во развојот

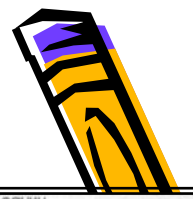

Принцип на работа

1. Просирен пластичен линијар се става во вертикална линија на одредена хронолошка старост на детето, така да се поврзуваат 4 основни сфери на развојот на детето (груба и фина моторика, говорна и лично-социјална сфера)
2. Во секоја сфера, постепено се утврдува нормалниот развој т.е. отстапувањата од нормалниот развој
3. За отстапување од нормалниот развој се смета неизвршување на задачата во одредена сфера од развојот и во одредена хронолошка старост на детето
4. Неизвршена задача е кога детето не го исполнува условот до десната граница на истата која означува возраст во која 90 % од просечната детска популација може да го изврши условот на задачата

Денверски развоен тест

	МЕСЕЦИ																								ГОДИНИ							
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	2.5	3	3.5	4	4.5	5	5.5	6	
ГРУБО - МОТОРИЧЕ-	ДИГА ГЛАВА	СЕ ПОТПИРА НА НОЗЕ				СТАНУВА ВДИНАШ				ШУТИРА ТОПЛА НАПРЕД												РАВНОТЕЖ НА ЕДНА НОГА 1/0 СЕВ.										
	ГЛАВА ГОРЕ	СЕДНАТО НЕ КЛАТИ ГЛАВА				ОДИ СО ПРИДРЖУВАЊЕ				ФРАТ ТОПЛА ПРЕКУ ГЛАВА												СКОКА НА ЕДНА НОГА										
	ГЛАВА ГОРЕ 90°	СЕДИ БЕЗ ПОМОШ				СТОИ СЕМО				БАЛАНСИРА НА ЕДНА НОГА 1 СЕВ.												ФАКА ТОПЛА										
	ПОДИГА ГРАДИ	СТОИ СО ПРИДРЖУВАЊЕ				СЕ НАВЕДУВА И СЕ ИСПРАВУВА				ПОТСКОКНУВА ВО МЕСТО												ГАЗИ НА ПЕТИ										
СДИНО МОТОРИЧЕН - АДАПТИВЕН	ЦВРСТО ЈА ДРЖИ ГЛАВАТА	СТАНУВА				ДОБРО ОДИ				ВОЗИ ТРИЦИКЛА												ОДИ НАВНАЗД НОГА ПРЕД НОГА										
	СЕ ПРВВРТУВА	СЕ ИСПРАВУВА ВО СЕДЕНКА ПОЛОЖБА				ШИРОК СКОК												ЧЕКОРИ НАВНАЗД														
	ПРАТИ ДО СРЕДНА АНИЈА	ФАКА ТРОЈКА				СЕДИ И БАРА ПЕМАНА				ЧРТА СПОНТАНО												ПРЕЦРТУВА										
	ЕДНАВЛН ДВИЖЕЊА	ПОСМАТРА ЗРНО НА СУВО ГРОЗЈЕ				СЕДИ, ЗЕМА КОЦИ				РЕДИ КОЦИ ЕДНА ВРЗ ДРУГА												ПРЕЦРТУВА КРУГ										
ЈАЗИЧНО ИЗРАЗУВАЊЕ	БАРА ПОНАТАКА ОД СРЕДНАТА АНИЈА	СЕ ПОСЕГ ПО ПРЕДМЕТ				УДИРА КОЦКА СО КОЦКА ДРЖЕЈКИ ГИ СО РАЦЕ				РЕДИ 4 КОЦИ ЕДНА ВРЗ ДРУГА												ПРАВИ МОСТ										
	ПРАТИ ДО 180°	ФАКА СО СТЕ ПРСТИ ЗРНО НА СУВО ГРОЗЈЕ				ФАКА ПРЕЦИЗНО ЗРНО НА СУВО ГРОЗЈЕ СО ДВА ПРСТА				РЕДИ 8 КОЦИ												ИМИТИРА ВЕРТИКАЛНА АНИЈА ВО ГРАВИЦИ ОД 30°										
	ГИ СОСТАВУВА ДАЛИЊИТЕ	ПРЕФРАЈ КОЦКА ОД РАКА ВО РАКА				ФРАЈ ЗРНО ОД ГРОЗЈЕ ОД ШИШЕ СПОНТАНО												ЦРТА ЧОВЕК ВО 3 ДРАЈ														
	РВАГИРА НА СВОИТЕ	ИЗГОВАРА МАМА И ТАТО НЕСПЕЦИФИЧНО				ИЗГОВАРА УШТЕ 3 ЗБОРА ОСВЕН МАМА И ТАТО												ПОГАЈА КОЈА ОД АНИЈАТЕ Е ПОДОГА 3 ОД 3 ОБЈАИ														
ЛИЧНО СОЦИЈАЛЕН	ВОКВАНЗНА БЕЗ ПАЛЧ	СЕ ВРТИ КОН ГАЛС				КОМБИНИРА ДВА РИЗНАЧНИ ЗБОРА												РАЗМЈУВА АДИО, ГАЈД														
	СЕ СМЕЕ	ИЗГОВАРА МАМА И ТАТО СПЕЦИФИЧНО				ПОВЈУВА ДЕЛОВИ ОД ТЕЛОТО												ГИ РАЗБИРА ПРЕДОЗИТЕ														
	ПИШТИ	ИМИТИРА ГЛАСОВИ ОД ГОВОР				ПОЖАВУВА САМКА												ПРЕПОЗНАВА БОИ														
	ПРОКАЛА УВВ АНИЕ	ВО ПОЧЕТОКОТ Е СТРАМЕЖАВНО СО НЕПОЗНАТИ				ИМИТИРА ДОМАШНИ РАБОТИ												СЕ ОБУВА БЕЗ ВРЗУВАЊЕ														
ЛИЧНО СОЦИЈАЛЕН	СЕ НАСМЕВНУВА	ИГРА 'ТАПШИН - ТАПШИН'				СЕ САЛУЖИ НЕСПРЕТНО СО ЛАЈЦА												СЕ ЗАКОЧУВА														
	СЕ СМЕЕ СПОНТАНО	ИГРА ТОПЛА СО ИСПИТУВАЧОТ				МИЕ И БРЧМЕ РАЦЕ												СЕ ОБЛЕКУВА СО ПОМОШ														
	САМ ЈАДЕ БИСКВИТ	ОЗНАЧУВА ЖЕЛБИ БЕЗ ПАЧЕЊЕ				ПОМАГА ВО ЕДНОСТАВНИ ДОМАШНИ АКТИВНОСТИ												ЛЕСНО СЕ ОДВОЈУВА ОД МАЈКАТА														
	НЕ ДОЗВОЛУВА ДА МУ СЕ ЗЕМЕ ИГРАЧКА	ГНЕ ОД ЧАША				УЧЕСТВУВА ВО ЗАЕДНИЧКА ИГРА												СЕ ОБЛЕКУВА БЕЗ ПОМОШ														
	МЕСЕЦИ																								ГОДИНИ							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	2.5	3	3.5	4	4.5	5	5.5	6

**ЕВИДЕНТИРАНИ ДЕЦА РОДЕНИ СО ФАКТОР НА РИЗИК
ВО ПЕРИОД ОД _____ ДО _____**

	град	село	вкупно
Евидентирани новородени			
	град	село	вкупно
Евидентирани деца родени со ризик			
	место на живеење	Скопје	друг град
Породени во болница во место на живеење, Скопје или друг град (наведи место и број на деца)			

Дистрибуција на ризичните фактори по дијагноза	Број на евидентирани
1. Недоносено <32 гестациска недела	
2. Недоносено 33-36 гестациска недела	
3. Родилна тежина <гр.	
4. Хипотрофично новородено (SGA), родилна тежина < 10 перцентили	
5. Родилна асфиксија/ NIC 2 и 3 степен	
6. Интракранијално крварење, 2, 3, 4 степен	
7. Сепса неонатална (менингитис)	
8. Неонатална жолтица (патолошка) / ETR	
9. Конгенитални аномалии	
10. Деца испишани од Единица за интензивна нега и терапија	
11. Дете од високоризична бременост	
- тешки перинатални инфекции	
- алкохолна фетопатија	
- гестациски дијабет	
- апстиненцијален синдром	
- невролошки проблеми	
- медицински заболувања кај мајката	
12. Деца за адопција	
13. Деца родени во домашни услови	

Здравствен Дом _____
 Одговорно лице (раководител, лице за контакт) _____
 Име / Презиме _____
 Телефон / Факс / e-mail _____

БЛАГОДАРАМ НА
ВНИМАНИЕТО

